

het Volksbelang

Liberaal Vlaams Tijdschrift
www.hetvolksbelang.be

nr 3 - Maart-April 2014
Jaargang 135
maandblad

LODE VEREECK BIJ HET LVV

“Liberalisme de tegenpool van nationalisme”

Het Liberaal Vlaams Verbond nodigde ‘terug van weggeweest’ **Lode Vereeck** uit om het economisch plan van Open Vld, het ‘5-5-5-plan’, uit de doeken te doen. Het gewezen LDD-parlementslid, professor Economie aan de UHasselt, dat door het ‘journaille’ tot ‘beste parlementslid in Vlaanderen’ werd uitgeroepen, gaf tevens tekst en uitleg bij zijn ‘thuiskomst’ bij Open Vld.

Waarom Open Vld, en bijvoorbeeld niet N-VA? “Ik hoorde onlangs Daniëlle Vanwesenbeeck, de ondernemster van het jaar, die nu op de Open Vld-lijst in Vlaams-Brabant staat, zeggen “ik ben geen nationalist”. En dat geldt ook voor mij. Er is niks zo tegengesteld aan het liberalisme als het nationalisme.”

Lees meer blz. 4

Inhoud

FEEST Liberale Mutualiteiten werden 100 jaar / 6 | BUITENLAND Oekraïne: Poetin als King Krimson / 8 |
BOEKEN De autobiografie van Paul Jacobs / 11 | OPINIE Verhuur eens je zwembad / 12 |

Van de redactie
door **Bert Cornelis**

Ieder zijn programma

De meeste politieke partijen hebben hun programma's voor de verkiezingen van 25 mei openbaar gemaakt. Met alle respect, maar het had toch iets van een zekere opbodpolitiek. Wij willen 200.000 nieuwe jobs! Wie biedt meer? Het besturen van een land, en vooral het besturen met coalitiepartners die gedwongen tot een compromis moeten komen, is nog wat anders dan de verkiezingsbijbels die ons de voorbije weken werden geserveerd.

Toch is het goed dat partijen, voor dat de kiezer zijn oordeel geeft, duidelijke taal spreken. Partijen moeten zeggen waarvoor ze staan, ze moeten hun voorstellen met klare cijfers onderbouwen zodat de kiezer in alle objectiviteit en met de nodige informatie kan oordelen. Partijen mogen hun wensen al eens voor werkelijkheid nemen, ze leggen de kiezer best geregeld uit dat ze straks wellicht niet alleen aan de macht zijn, en er dus akkoorden zullen moeten gesloten worden. Zo gaat dat in een representatieve democratie.

Dat partijen die in een regering stappen, en dan misschien voor een stuk het omgekeerde moeten doen dan wat ze hadden beloofd, enige verschuiving krijgen, is niet meer dan normaal. In een regering ontmoeten de coalitiepartners elkaar altijd ergens in het midden. Voor de ene is dat het grijze onduidelijke, voor de andere de eerbare tussenweg. Wie de programma's droogjes naast elkaar legt, zal het echter moeilijk hebben om coalities te maken: zo zal Open Vld de vermogensbelasting van sp.a nooit slikken. Drastische besparingen uit de Open Vld- en N-VA-programma's zullen door de PS nooit aanvaard worden.

Sp.a wil de fraudeurs hard aanpakken, terwijl Open Vld als de dood is om nog meer ondernemers te verliezen aan N-VA. Het activeren van werklozen door hen na drie jaar geen uitkering meer te geven, is voor socialisten als vloeken in de kerk. Iets waar ze het wel allen mee eens zijn: de lastenverlagingen op arbeid. Maar ook daar zijn nuances: wie zal het eens zijn met een bevrozing van de overheidsuitgaven zoals N-VA wil? Straks breekt het campagnegeweld weer los. Met debatten op tv, met talkshows, met stemtesten en opiniepeilingen, met politici die leuke ideeën lanceren om in de campagnejournals te komen. De 'kersen' van de taart. Ook daar bestaat het gevaar voor overmoed en populisme. Ik zou de voorstellen die ooit in

campagnes werden gelanceerd en waarvan er na de verkiezingen nooit iets van terecht kwam niet de kost willen geven.

Maar de verkiezingsprogramma's blijven een noodzakelijk kwaad. Elke partij probeert met de rode draden doorheen de programma's het verschil te maken: socialisten gaan de welvaartstaat redden, liberalen willen minder overheid, nationalistenv ijveren voor nog meer staatsvorming, ecologisten komen met belastingen op vervuilende activiteiten. Ze zijn voorspelbaar, de rode draden van de verkiezingspamfletten.

Dat de partijen een eenheidsworst serveren klopt dus niet. Open Vld grijpt terug naar oude recepten, zoals de belastingverlaging. CD&V profileert zich als de partij in het midden.

Sp.a fulmineert tegen de

afbraak van de sociale zekerheid en de kinderarmoede.

De bezorgdheid voor de toekomst die uit vele enquêtes en peilingen onder de Vlamingen blijkt, is ook tot de politieke partijen doorgedrongen, want ze leggen allemaal nu zware sociaaleconomische klemtonen in hun verkiezingsprogramma's.

Vaak heeft het niet zozeer met ideologie te maken, maar wel met de interesses en bezorgdheden die politieke partijen menen vast te stellen bij de kiezer: het onderwijs van zijn kinderen, zijn job, zijn pensioen, zijn dak boven zijn hoofd, zijn gezondheid...

En dan is er nog de discussie over de cijfers. Partijen bieden met veel plezier hun programma's aan om door experts te worden doorgelicht en hun voorstellen op hun financiële haalbaarheid te onderzoeken. Tijdens elke campagne, nu al meer dan tien jaar lang, komt deze discussie ter tafel, en telkens gebeurt dit niet, en worden beloftes gemaakt om het na de volgende verkiezingen wél te doen. Alle partijen zijn het nu opnieuw eens om deze berekeningen toe te vertrouwen aan het Planbureau. Theoretisch klinkt dit natuurlijk weer aantrekkelijk, maar hoe zal de praktijk er uit zien? Hoever zal het Planbureau zich willen uitspreken? Om nog niet te spreken over de kostprijs van de hele operatie: in Nederland stelt het Centraal Planbureau liefst 85 personeelsleden ter beschikking om de berekeningen uit te voeren. Het is dus niet zo verwonderlijk dat de partijen het voorstel tot het berekenen van verkiezingsprogramma's alweer over de verkiezing zelf hebben getild.

Zoals tien jaar geleden.

100 CAMPAGNES VAN WIM SCHAMP

Wim Schamp staat bekend als een waar campagnebeest. Wanneer er verkiezingen in aantocht zijn, proeft hij de sfeer vooral, zoals voetballers elke zomer de geur van het gras opsnuiven wanneer ze aantreden voor hun eerste oefenmatch.

In '100 campagnes, 1 miljoen kiezers' vertelt Schamp over zijn campagnes van de voorbije vijftien jaar. Het verhaal begint met de dioxineverkiezingen van 1999 en eindigt met de gemeenteraadsverkiezingen van 2012. Niet minder dan honderd campagnes passeren de revue. Net als alle nationale politieke kopstukken uit de laatste twee decennia, de beloftevolle nieuwkomers, de teleurstellende backbenchers en de onverwachte pretbedervers.

Schamp vertelt vanuit de onderbuik, zoals hij ook zijn campagnes vanuit de onderbuik construeert. Het geheel levert een boeiend en spannend verhaal op, waarbij de lezer meer dan eens de indruk heeft dat hij een roman aan het lezen is. De vele keukengeheimen, waarmee Wim Schamp zijn verhalen lardeert, zijn daar uiteraard niet vreemd aan.

Wim Schamp, 100 campagnes. 1 miljoen kiezers. Uitg. Pelckmans, Kalmthout, 2014; 230 blz.; 21,50 euro.

ROOIE NELLY SCHRIJFT ONGEBONDEN

Voor wie politiek volgde vanaf de jaren 1960 tot eergisteren is zij een begrip: Rooie Nelly, Nelly Maes. Een roepnaam voor een politica die steeds zichzelf bleef. Ongebonden en strijdvaardig. Taal- en cultuurrechten, staatkundige en economische hervormingen, federalisme, Europa waren

haar thema's. En de emancipatie van vrouwen. 'Ongebonden best' is niet zomaar een biografie. Het is een stuk geschiedenis van het Vlaanderen dat sinds eind de jaren 1950 stilaan volwassen werd. Vele van de bewegingen waarin Nelly Maes actief was, droegen daartoe bij. Als rechterhand van Maurits Coppieters, als stichter van de Vlaamse vrouwengroepen en het Vlaams Internationaal Centrum, als parlamentslid, speelde zij haar rol. Of zoals Hugo Coveliers het op de achterflap zegt: "Ze was niet de enige die ik heb zien wenen in de politiek. Wat ik zo knap vond van haar was dat ze voor haar mening uitkwam en die volmondig verdedigde".

Alain Debbaut, Ongebonden best. Nelly Maes, vrouw en Vlaams. Uitg. Pelckmans, Kalmthout, 2013; 267 blz.; 24,50 euro.

HOOFDDOEK EEN HOOFDZONDE?

De dialoog rond de uitbouw van een seculiere samenleving wordt vandaag wereldwijd gevoerd. Ze staat ook in Vlaanderen, Nederland en West-Europa op de agenda. Daarbij wordt vaak gefocust op de commotie rond het hoofddenkenverbod. Maar het gekrakeel rond het dragen van de hoofddoek, is slechts een symptoom van een dieper liggende discussie. Wat verstaan we onder een seculiere samenleving? Hoe kunnen we samenleven in het besef dat er een diversiteit is van opvattingen en dat we die diversiteit als uitgangspunt moeten leren aanvaarden? Hoe daarin een positie innemen die rekening houdt met de complexiteit van deze problematiek?

In 'Hoofddoek. Hoofdzone?' brengen de auteurs **Ludo Abicht, Marc Van Den Bossche, Alicja Gescinska, Guido Vanheeswijck** en **Mark Van De Voorde** een verheldering en genuanceerde en doordachte aanpak voor iedereen die zich in het hedendaagse debat wil mengen. Ze zijn geïnspireerd door het liberale en pluralistische model.

Ludo Abicht, e.a., Hoofddoek. Hoofdzone? Pluralisme en neutraliteit in de seculiere samenleving. Uitg. Pelckmans, Kalmthout, 2013; 170 blz.; 14 euro.

LODE VEREECK BIJ HET LVV:

“Er is niks zo tegengesteld aan het liberalisme als het nationalisme”

Het Liberaal Vlaams Verbond nodigde ‘terug van weggeweest’ Lode Vereeck uit om het economisch plan van Open Vld, het ‘5-5-5-plan’ uit de doeken te doen. Het gewezen LDD-parlementslid dat door het journaal tot ‘beste parlementslid in Vlaanderen’ werd uitgeroepen, gaf tevens tekst en uitleg bij zijn ‘thuiskomst’ bij Open Vld. Hij kreeg een staande ovatie...

Waarom keerde Lode Vereeck terug naar Open Vld?

Lode Vereeck: “Ik kan niet onder de mat vegen dat op een bepaald moment de Open Vld voor mij niet scherp, niet liberaal en niet Vlaams genoeg was. Niet ‘Vlaams’ omwille van het ‘Vlaamse’, maar ik denk dat de inborst van de Vlamingen liberaal is en dat we op Vlaams niveau dus best een beleid kunnen voeren waarmee mensen de handen uit de mouwen willen steken. Ik ging dan naar scheurlijst LDD. Die partij wil zich nu achter de IJzer terugtrekken, en dat was een optie die ik helemaal niet zag zitten. Maar er zijn nog andere redenen. Ik heb er een tijdje aan gedacht om terug naar de universiteit te keren, omdat je van daaruit ook de publieke opinie kan beïnvloeden. Dat heb ik niet gedaan. Waarom Open Vld, en bijvoorbeeld niet N-VA? Ik hoorde onlangs Daniëlle Vanwesenbeeck, de ondernemster van het jaar, die nu op de Open Vld-lijst in Vlaams-Brabant staat, zeggen “ik ben geen nationalist”. En dat geldt ook voor mij. Er is niks zo tegengesteld aan het liberalisme als het nationalisme. Nationalisten kijken niet naar wat je bent, maar naar wie je bent, een Vlaming of een Waal. Ik zei tegen Jean-Marie Dedecker, “onderhandel voor uzelf en anderen met de N-VA, maar het zal dan zonder mij zijn.” Ik heb dan een vrij fundamenteel gesprek gehad met Patrick Dewael, onder andere over nationalisme, en toen heb ik beslist om mijn schouders onder het project van Open Vld te zetten. En dan kom ik tot het tweede element in mijn beslissing: ik had alle plannen van de andere partijen gelezen en ik kwam tot de

vaststelling dat het plan van Open Vld het meest objectieve en realistische was.”

“Als morgen de MR het goed doet in Wallonië dan zal N-VA morgen tegen het MR-model strijden”

Maar er was toch het feit dat veel ondernemers Open Vld hadden verlaten omwille van de super-onpopulaire maatregelen van de regering-Di Rupo: de liquidatiebonus, de bedrijfswagens... En N-VA neemt intussen de liberale recepten over?

“Die onpopulaire maatregelen voor de ondernemers worden ons inderdaad zeer kwalijk genomen. We moeten daar niet flauw over doen. Maar we moeten de mensen nog durven in de ogen kijken omdat die maatregelen op zich echt wel te verantwoorden waren. Als we dat hadden kunnen kaderen in een globale fiscale hervorming, dan hadden we daar mee weg kunnen komen. Maar als losstaande maatregelen in zware economische crisistijden, toen het echt vijf voor twaalf was, heeft ons dit pijn gedaan. Kijk, ik ben niet van plan mij te laten afslachten. Ik wil terugvechten. Ik heb vijf jaar lang hard gewerkt in het Vlaams Parlement, met een goed team, dat voor een deel met mij is meegekomen. Ik zal er alles aan proberen te doen om de kloof met N-VA dicht te rijden. Als morgen de MR het goed doet in Wallonië dan zal N-VA morgen tegen het MR-model strijden. Het zijn geen liberalen, het zijn na-

tionalisten die zich tijdelijk bedienen van een aantal liberale recepten, maar met hetzelfde gemak waarmee ze zich van andere recepten bedienen.”

Maar Open Vld is meer dan een partij van zelfstandigen en ondernemers?

“Ja, het is een partij van iedereen die initiatief neemt en creatief is. Maar de zelfstandigen zijn wel onze fond. En als we die al niet mee hebben? Kijk eens naar Antwerpen? Ondernemers kiezen daar massaal voor N-VA. En wat is ons wapen? We moeten met een stevig economisch programma naar de kiezer.”

U mikt daarbij op snoeien en groeien?

“De liberale recepten zijn vooreerst het creëren van groei. We willen meer mensen aan het werk, minder lasten zo’n 5 miljard euro, beter verdienen in grootorde van 5 miljard euro en investeren in mens en wereld; een financiering: 5% minder overheidsbeslag. Vandaar 5-5-5. Inzake werkgelegenheid is de Europese doelstelling 73,6% werkzaamheidsgraad of 300.000 extra jobs tegen 2019. Het Planbureau voorziet 194.000 jobs bij ongewijzigd beleid. Wij voorzien nog 106.000 jobs uit gewijzigd beleid.”

Hoe krijgen we meer mensen aan het werk?

“Dat doen we door een activeringsbeleid, bijvoorbeeld door de werkloosheidsuitkering tot drie jaar te beperken; door het invoeren van flexi-jobs; door een betere organisatie van kinderopvang, zodat mensen kunnen gaan werken, en het verbeteren van de mobiliteit; door langer te werken en de lasten

op arbeid te verminderen. Beter verdienen kan door bijvoorbeeld in de federale fiscaliteit de tarieven van 5 naar 2 te brengen (25% en 45%). We investeren door bijvoorbeeld de woonbonus te behouden, de zorgmarkt voor de privésector open te gooien en in de mobiliteit de missing links in te vullen.”

Hoe gaat u dit alles financieren?

“Het 5-5-5 groeiplan gaat uit van 5 miljard lastenverlagingen, 5 miljard koopkracht, 10,5 miljard voor begroting op orde, 2 miljard voor vergrijzingskosten. Totaal: 22,5 miljard. We hanteren de Open Vld-norm waardoor we de groei van de uitgaven beperken tot de gezondheidsindex. We hebben dan een marge van 20 miljard euro tegenover een situatie van ongewijzigd beleid. 2,5 miljard halen we uit afspraken die rond de zesde staatshervorming zijn gemaakt. Die 20 miljard rijden we dicht door 0,5 miljard fraudebestrijding, 2,5 miljard terugverdieneffecten, 1 miljard diverseren, 1,1 miljard minder rentelasten, 14,9 miljard bezuinigingen (efficiëntere organisatie van de overheid, in de sociale zekerheid).”

Het gaat dus niet om een ‘crash dieet’ voor de staat?

“Neen, we willen gezonde en afgeslankte openbare financiën. We halen de Europese ambities voor werkgelegenheid met 294.000 jobs meer. In 2019 is er een begrotingsoverschot om de kost van de vergrijzing in te vullen. Zonder extra belastingen. En de lasten verdeeld over de federale en regionale besturen. Het is een redelijk, realistisch en haalbaar plan.” – B.C.

HET 5-5-5-PLAN

Open Vld wil de overheden in ons land tegen 2019 vijftien miljard euro zuiniger laten werken. Daarvoor moeten de overheidsuitgaven minder snel groeien en moeten meer mensen werken en langer aan het werk blijven. De partij wil op termijn nog twee tarieven overhouden in de personenbelasting. Wie na drie jaar intense begeleiding nog werkloos is, verliest zijn werkloosheidsuitkering.

Het Open Vld-plan dat Lode Vereeck samen met Open Vld-voorzitter Gwendolyn Rutten voorstelde, moet 294.000 jobs opleveren, 100.000 meer dan het Planbureau voorziet. Werklozen worden strikter opgevolgd. Wie na een jaar werkloosheid nog geen job heeft, moet zich laten omscholen en twee halve dagen per week gemeen-

schapsdienst volgen. Wie na drie volle jaren nog werkloos is, krijgt geen uitkering meer. Tegelijkertijd moet de arbeidsmarkt flexibeler worden gemaakt, met onder meer flexi-jobs in sectoren als de horeca, en minder regels voor overuren.

Lastenverlaging

De nadruk in het plan ligt op de lastenverlagingen, zowel voor bedrijven als voor werkende burgers. Om de loonkosthandicap te verkleinen, willen de liberalen bovenop de in het competitiviteitspact voorziene lastenverlaging van 1,35 miljard euro de sociale bijdragen lineair met 3 miljard euro verlagen.

Lees verder op pagina 7

Secretaris-generaal Geert Messiaen:

“We zeggen volmondig ‘ja’ tegen nieuwe uitdagingen. De 100-jarige voelt zich beter dan ooit.”

Met een academische zitting vierde de Landsbond van Liberale Mutualiteiten zijn honderdjarig bestaan. Het moment om terug te blikken en vooruit te kijken. Want de gezondheidszorg en dus ook het ziekenfonds staan voor nieuwe uitdagingen.

De Landsbond van Liberale Mutualiteiten werd 100 jaar geleden (22 maart 1914) opgericht en een paar dagen voor het begin van WO I erkend. *“Mutualiteiten zijn in de loop van de voorbije jaren omgevormd tot moderne belangenverenigingen die mensen in nood helpen en hun leden aanzetten tot een meer gezonde levenswijze”,* zegt Geert Messiaen. Als secretaris-generaal van de Landsbond van Liberale Mutualiteiten blik hij met trots terug op een rijke geschiedenis. Maar Messiaen is zich ook bewust van de toekomst. *“Het is onze taak te blijven geloven in ons gezondheidssysteem, onze krachten te bundelen en ons verder collegiaal in te zetten om ons gezond, gereputeerd gezondheidssysteem in stand te houden en verder uit te bouwen.”*

Het ziekenfonds van de toekomst

Roni De Waele, voorzitter van de Landsbond van Liberale Mutualiteiten, vindt het eeuwe-feest een uitstekende gelegenheid om eens stil te staan bij de functie die het ziekenfonds vervult. *“We hebben een sociale rol en een belangrijke plaats in het gezondheidsbeleid van morgen. Het ziekenfonds zal geen pure uitbe-*

talingsinstelling meer zijn, maar veeleer een dienstverleningsorganisatie. Informeren en adviseren wordt een belangrijke taak voor onze medewerkers. In de toekomst zullen we niet alleen een ziekenfonds zijn, maar ook een gezondheidssysteem. Ook de komende honderd jaar willen we zo dicht mogelijk bij de mensen staan.”

Inspelen op uitdagingen

“De 100-jarige voelt zich beter dan ooit”, zegt secretaris-generaal Geert Messiaen. *“Daarom zeggen we volmondig ‘ja’ tegen nieuwe uitdagingen. We staan immers voor spannende tijden. De gezondheidszorg zal meer geld kosten, maatschappelijke keuzes zullen gemaakt moeten worden, de invloed van Eu-*

HET 5-5-5-PLAN

Vervolg van pagina 5

ropa op onze werking neemt toe en de digitale ontwikkeling vergroot zijn impact op ons dagelijks leven. Maar de patiënt, de verzekerde, ons lid zal bij het aanpakken van die uitdagingen altijd centraal blijven staan.”

Op vrijdag 21 maart 2014 vond in het Brusselse Birmingham Palace de academische zitting plaats naar aanleiding van 100 jaar Landsbond van Liberale Mutualiteiten. Zo'n 250 mensen luisterden naar de uiteenzettingen van prof. Dr. Emeritus Mark Elchardus (VUB Brussel) handelend over: "Draagvlak van de solidariteit/kwetsbaarheid van de solidariteit" en Xavier De Cuyper, administrateur-generaal van het Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten met als onderwerp: "Rôle de l'agence fédérale des médicaments et des produits de santé (afmpps) dans le cadres du bon usage des médicaments et des produits de santé". De geschiedenis van de Landsbond van Liberale Mutualiteiten, de huidige werking en de toekomstige rol van het ziekenfonds werden besproken door Geert Messiaen, secretaris-generaal van de Landsbond van Liberale Mutualiteiten en Roni De Waele, voorzitter van de Landsbond van Liberale Mutualiteiten. Na de academische zitting werd het eeuwfeest gevierd met een walking dinner en muziek.

Tien ziekenfondsen

De Landsbond van Liberale Mutualiteiten overkoepelt 10 ziekenfondsen die verspreid zijn over het hele land. Als koepel van de tien liberale ziekenfondsen biedt de Landsbond zelf ook een aantal aanvullende diensten, zoals rechtsbijstand en ledenverdediging, gezondheidspromotie en slachtofferhulp. De Landsbond heeft ook verschillende vzw's opgestart.

Meer informatie op
www.liberalemutualiteit.be.

*Bij de voorstelling van het 5-5-5-plan:
Lode Vereeck en Open Vld-voorzitster Gwendolyn Rutten.*

De Vlaamse regering zou daarbovenop voor 650 miljoen euro extra RSZ-kortingen moeten voorzien voor min-30-jarigen en 55-plussers. Het geheel moet het effect van de maatregelen die de huidige federale regering al heeft genomen meer dan verdubbelen. Om ondernemers een "fiscaal stabiel kader" te bieden, willen de liberalen de rulingdienst met de fiscus uitbreiden. De notionele intrestaftrek wil Open Vld behouden zien.

Wie werkt en gewerkt heeft, zou meer moeten overhouden. Dat wil Open Vld bereiken door het afschaffen van een aantal belastingschalen. Op termijn - in 2021 - zouden enkel de schalen van 25 en 45 procent overblijven. Tegen 2019 moet de schaal van 30 procent verdwijnen (kostprijs: 700 miljoen euro) en de ondergrens voor het tarief van 40 procent met 5.500 euro naar boven (kostprijs: 3,3 miljard euro). De Vlaamse belastingen zouden met een miljard euro verlaagd worden.

Het hele plan kost in 2019 22,5 miljard euro. Naast de tien miljard euro lastenverlagingen zou immers 10,5 miljard euro nodig zijn om de begroting op evenwicht te houden. De liberalen

rekenen ook twee miljard euro kosten voor de vergrijzing aan.

Open Vld-norm

Van die 22,5 miljard euro komt het gros uit bezuinigingen. De liberalen willen de uitgaven van de overheid niet sneller laten groeien dan de gezondheidsindex, behalve voor de sociale zekerheid (nog 0,81% per jaar extra) en voor de gezondheidszorg (+1,5% per jaar extra). Voor dat laatste moeten volgend jaar dan wel een miljard aan "efficiëntiewinsten" worden geboekt. Verder moeten de extra jobs en het langer werken zorgen voor besparingen op uitkeringen en pensioenen. Alle bezuinigingen samen moeten tegen 2019 oplopen tot 14,9 miljard euro.

De overige kost van het Open Vld-plan wordt gedragen door een reeks kleinere posten, zoals de in de staats-hervorming voorziene sanering (2,5 miljard), extra inkomsten door bijkomende jobs (2,5 miljard), minder intrestlasten (1,1 miljard), bestrijden van de fraude (een half miljard euro) en "diversen" (1 miljard).

Meer info op www.openvld.be

CRISIS IN OEKRAÏNE

POETIN KING KRIMSON

“IN HET ALGEMEEN MAG MEN NIET VERGETEN DAT NIET HET BEHOUD VAN EEN STAAT OF ZELFS NIET VAN EEN REGERING HET HOOGSTE DOEL VAN HET MENSELIJK BESTAAN IS, MAAR HET BEHOUD VAN DE VOLKSAARD”. EN “DE BEZETTING VAN HELE LANDEN NOCH VAN AFZONDERLIJKE LANDSDELEN MAG TOT GEWELDDADIGE AANHECHTING LEIDEN. (...) HET ZELFBESCHIKKINGSRECHT VAN DE VOLKEREN MOET DE ONWANKELBARE HOEKSTEEN BLIJVEN IN DE OPBOUW VAN DE MAATSCHAPPELIJKE VERHOUDINGEN”.

door Lukas De Vos

Het zijn twee nogal uiteenlopende citaten die onderling verwisselbaar zijn voor het nationalistisch opbod dat een diplomatieke oplossing voor het conflict tussen Oekraïne en Rusland belemmert. Het ene komt uit *Mein Kampf*, het andere uit *Die Zimmerwalder Manifest*. Hitler en Trotski. De *raison d'état* gaat niet uit van rationeel bestuur, maar van emotie en nostalgie. En daarin verschilt de Russische president Vladimir Poetin in niets van de vanzelfsprekende macht die de VS of China zich toe-eigenen. De verovering van Tibet in 1951 of de invasie van Grenada in 1983 deden in niets onder voor wat Rusland heeft gedaan met de inlijving van Karelië of Oost-Polen, en onder Poetin in Georgië of Oekraïne. Macht is de enige drijfveer. Een veto in de Veiligheidsraad dekt altijd de schending van Verdragen of de aantasting van de soevereiniteit.

Macht de enige drijfveer

De tactiek is altijd dezelfde: vermeende bescherming van de “eigen” (taalkundige of etnische) minderheden berust op uitlokking; “op vraag van” verdrukte of benadeelde minderheden (die vaak financieel of logistiek gesteund worden) wordt politieke en economische druk uitgeoefend, die leidt tot ingrijpen: door plaatselijke milities of een vijfde kolonne

(soldaten zonder herkenningstekens) of gewoon door een brutale inval (Hongarije 1956, Tsjecho-Slowakije 1968). In alle genoemde voorbeelden treedt een marionettenregering aan, die in het ultieme geval smeekt om opname in het grotere geheel. Dat was zo met Sudetenland in 1938, dat is zo met de Krim vandaag. De vergelijking loopt akelig symmetrisch. In beide gevallen ligt een geografische afbakening aan de oorsprong van het conflict, in beide gevallen gaat het om een politieke blunder. Het Verdrag van Saint-Germain (1919) tussen de geallieerden en het Oostenrijks-Hongaarse Rijk in ontbinding verbood het kortstondige “Deutschösterreich” dat een vereniging beoogde van Duitstaligen uit Bohemen, Moravië, Zuid-Tirol en Sudetenland. De een week later opgerichte staat Tsjecho-Slowakije haalde zijn slag thuis: de nieuwe grenzen werden niet langs etnische lijnen getrokken, maar langs geschiedkundige grenzen; die van het oude Habsburgse Rijk.

Beheersing interne conflicten

Het gevolg was dat de Tsjechische meerderheid langzaam maar zeker de anderstalige delen ging overwoekeren. Een diepe economische crisis trof in 1930 het sterk geïndustrialiseerde Sudetenland. De onvrede zocht steun bij radicale irredentisten en een sterke partner. De leider van het Heimatfront, later de SdP (Sudetendeutsche Partei), Konrad Henlein, die in 1935 bij de laatste vrije ver-

kiezings twee derde van de stemmen haalde, sloot zich twee jaar later aan bij Hitlers NSDAP, en werd tot Gauleiter benoemd na de Anschluss en de vernietiging van Tsjecho-Slowakije als gevolg van de beruchte Conferentie van München (1938).

Wat Poetin deed met Tsjetsjenië en Dagestan is, ondanks alle bloedige onderdrukking, met cynische goede wil toe te schrijven aan beheersing van een intern conflict. Maar de aanpak van Georgië en de naasting van Zuid-Ossetië en Abchazië, of van Moldavië met de

---

“De ziel van Rusland ligt in de Krim”

---

afscheuring van Transdnjestrië, verschilt in niets van het dictaat waarmee het Derde Rijk de internationale gemeenschap te schande maakte.

Maar is Oekraïne geen ander geval? Oekraïne heeft, net als Wit-Rusland, ook ten tijde van de Sovjet-Unie altijd een eigen stem gehad in de Verenigde Naties. Maar juist omdat Oekraïne al 300 jaar tevoren bij het Russische tsarenrijk aansloot, kende Nikita Chroestjov de Krim in 1954 toe aan de zuster-Sovjetrepubliek. Dus draait het kernprobleem om de Russischtalige delen van Oost-Oekraïne, en vooral dan het Krimschiereiland. Want eigenlijk zijn er maar twee gebieden die Moskou

nooit zal opgeven: Kaliningrad (het vroegere Oost-Pruisen) en de Krim. Het eerste omdat de ex-vrouw van Poetin, Ljoedmila Sjkrenea, daar vandaan komt (al heeft Duitsland nog met Boris Jeltsin gepingeld om de oude gebieden terug te kopen). Het tweede omdat de "ziel" van Rusland in de Krim ligt.

Nieuw is dat *unheimliche* gevoel niet. Minderheden zijn er gekomen door gedwongen vestiging, deportatie, verovering. Turkije doet net hetzelfde in Noord-Cyprus. In Rusland was dat met name ook het geval voor de Baltische staten ("de meest welvarende en dus meest aantrekkelijke ten tijde van de Sovjet-Unie", verklaart Europees Parlements lid Sandra Kalniete, die mee aan de wieg stond van het Revolutionair Front in 1991). Het Balticum was schaars bevolkt, had ijsvrije havens als Paldiski en Klaipeda, was uitgedund na wegvoering van collaboratieverdachten (ook Kalniete is in Rusland geboren, haar ouders werden gedeporteerd) en antistalinisten. Met als gevolg dat zelfs na de herwonnen onafhankelijkheid Moskou (en de Russische maffia) een dikke vinger in de pap hielden, met economische bedreiging (gaslevering) en aanklachten voor discriminatie. Ze blijven de Balten ongerust maken. Zo is nu nog de nationaliteitenwet in Estland een doorn in het oog van Moskou. Wie geen Ests wil leren krijgt geen federaal stemrecht. Een gedroomde *casus belli*, hoewel lidmaatschap van EU en NAVO een sterkere dam zijn dan een voorgespiegeld associatie-

verdrag in Oekraïne. Dat zijn de officiële argumenten. Het emotioneel-romantisch nationalisme is de eigenlijke propagandamethode. Dat geldt vooral voor de Krim. Wat het Merelveld (Kosovo Polje) voor de Serviërs betekent, is de Krim voor de Russen. De tegenstander was altijd het Ottomaanse Rijk. De verloren Slag in de buurt van Pristina zette de poort naar de Balkan en Midden-Europa open voor de Turken. Het khanaat van de Krim werd pas in 1774 door Katarina de Grote losgehaakt van het Ottomaanse Rijk, en in 1783 aangehecht. Maar ook daar zijn het de nederlagen die het meest beroeren. In de Krimoorlog (1853-1856) viel Sebastopol, een onuitwisbaar litteken voor de uitbreidingsdrift van Rusland. De Westers-Turkse alliantie sloopte ook Bomarsund op de Ålands in het noorden, wat Rusland helemaal binnen zijn grenzen opsloot. Sebastopol viel opnieuw voor de Asmogendheden in 1942, wat na de bevrijding Stalin de kans gaf zijn wraak koud te koelen: de resterende Krimtataren (van Turkse afkomst), zo'n 200.000, werden als collaborateurs gevangelijk weggevoerd, vooral naar Oezbekistan. Bijna de helft stierf van ontbering. De paar duizend nakomelingen mochten pas in het nieuwe Rusland naar huis terugkeren, en blijven gezworen tegenstanders van toetreding tot de Russische federatie. En dan is er het meest overtuigende argument: het militaire. De Zwarte Zeevloot van Rusland is er gevestigd, en in principe wordt de basis verhuurd tot 2042. Dat zal voortaan onnodig

zijn, de bedongen energiekorting voor Oekraïne is meteen ook van de baan.

Russofilie

Het lijkt daarom paradoxaal dat de volksopstand van de (etnische) Oekraïners tegen de Russofilie van de verdreven president Janoekovitsj (die trouwens uit Donetsk komt, stad die er eigen militie op nahoudt en ook naar Rusland wil) het omgekeerde effect heeft uitgelokt. De EU staat er beteuterd bij, want kan niet ingrijpen, en wil niet ingrijpen. "Dat komt ervan", schreef Lien Verpoest terecht in *De Morgen*, "Als je politieke en economische retoriek niet op elkaar afstemt. Door de economische ambities steeds verder oostwaarts uit te breiden en hier tegelijkertijd een hoogdravende retoriek aan te verbinden over Europese normen en waarden heeft de EU mee het vuur aan de lont gestoken en zichzelf vastgereden". Eigenlijk heeft de Unie drie grote fouten gemaakt. Dubbelzinnigheid over het zelfbeschikkingsrecht. De zwakte van economische sancties. En de volgzzaamheid tegenover de VS.

Dat laatste ligt voor de hand. De Amerikanen zien met lede ogen de verslechtering bij (en groeiende onbetrouwbaarheid van) de Turkse NAVO-partner aan. De Turkse premier Erdoğan is aangeschoten wild na machtsmisbruik en schandalen, het leger heeft zijn Westerse afhankelijkheid nog niet teruggewonnen. Al een tijdje proberen de VS hun strategie harder te maken, eerst met het rakettenschild, dan met een basis in Kazakstan, nu met een zoektocht naar nieuwe steunpunten. Oekraïne is het natuurlijk verlengstuk van trouwe bondgenoot Polen. De straffen die Obama uitsprak – visabeperkingen voor toplui van het Kremlin, bevrozing van banktegoeden – werden fluks overgenomen en uitgebreid. Europees Commissaris Karel De Gucht wil beperkingen op de staalindustrie; hij is ervan overtuigd dat Rusland een reus op lemen voeten is: "Een zeer kwetsbare econo-

Lees verder op pagina 10

Europees Parlements lid Sandra Kalniete: "De Baltische staten zijn erg aantrekkelijk voor Rusland".

Vervolg van pagina 9

mie. Steunt vrijwel uitsluitend op uitvoer van erts en energie. Dat is niet vol te houden”. Het doet denken aan de wapenwedloop die de Sovjet-Unie fataal werd. Kalniete denkt langs dezelfde lijn: “Schakel over naar andere, milieuvriendelijke energiebronnen. Schaliegas, windturbines, waterkracht. Laat ze stikken in hun gas”. Maar de fractieleider van de socialisten in het EP, Hannes Swoboda, is Lenin niet vergeten: “We verkopen ze zelfs het touw waarmee ze ons willen ophangen. Duitsland blijft Russische militairen opleiden. Frankrijk levert twee slagschepen, ‘het contract was toch getekend?’. Hongarije heeft een nieuw contract gesloten over kernenergie. We hebben de Southstream-pijplijn opgegeven. En Nabucco dat Rusland ontwijkt. En Duitsland voert via een onderaardse pijp onder de Oost-zee gas in. Leg dat allemaal stil”.

Europese verwarring

Niet dat Oekraïne zelf geen boter op het hoofd heeft. “De maatschappij is corrupt van boven tot onder, en omgekeerd”, foeterde Guy Verhofstadt na zijn optreden op Maidan. De “helden” van de democratie zijn even inhalig als de oligarchen, Timosjenko verschilt in niets van Janoekovitsj. (Overigens is de “leider” van de Krimrepubliek Aksionov in hetzelfde bedje ziek: ook hij is herhaaldelijk gelinkt aan de maffia, zelfs al is hij voorzitter van de sportbond voor Grieks-Romeins worstelen). De beproefde methode van het vreedzaam verzet, dat Klitsjko lange tijd aanhield, heeft even weinig opgeleverd als de aanval waartoe Sjaakasjvili zich in Georgië liet verleiden. Het resultaat is identiek. De Groten bewegen niet. De spijt van Europees Commissaris Füle komt hopeloos te laat. Hij wil Oekraïne direct laten aansluiten bij de Unie. De benepen ervaringen met Bulgarije en Roemenië hebben de andere lidstaten van de EU tot weinig animo aangezet.

De verwarring bij Europa wordt helemaal ten top gedreven als internationaalrechtelijke argumenten worden bovengehaald. Verwijzen naar historische rechten zijn een hel. “Hoe ver moeten we dan teruggaan?”, stelt Kalniete terecht. Kan Litouwen dan stukken

Europees Commissaris Karel De Gucht: “Rusland is een reus op lemen voeten”.

van Rusland opnieuw opeisen? Of Vlaanderen stukken van Frankrijk? Of de Arabieren Andaloesië? Daar is geen peil op te trekken. Maar “Rusland kan de hulpverzoeken die het ontvangt niet negeren en handelt dus in overeenkomst met het internationale recht”, zei Poetin op 7 maart. (Precies het argument dat bij Sudetenland werd gebruikt, of dat Hongarije er vandaag toe aangezet heeft om alle Hongaren in de diaspora een paspoort toe te kennen). Tien dagen later verwees Poetin naar de erkenning van Kosovo als onafhankelijke staat (na tussenkomst van de NAVO tegen Servië) als precedent. Dat is een wankel, retorisch argument. Maar even wankel is de vergelijking met de Krim. De bevolking is daar niet onderdrukt. Dat lag wel anders in Kosovo. Of Bangla Desj. De Europeanen reageren al even verbijsterd. “Een volksraadpleging over afscheiding kan alleen met instemming van de centrale regering”, riep Kalniete uit. Etiopië, Zuid-Soedan, Schotland. Dat was duidelijk niet het geval met de Krim. Maar wat dan met Catalonië? Europa breekt nu al het koude zweet uit, ze kunnen niet zomaar lid blijven of worden van de EU als ze voor afscheiding kiezen. Zo? Omdat elk land een veto heeft? Een referendum wordt door een zeer rechtse, centralistische regering in Madrid verboden. Terwijl Schotland vrijelijk zijn gang mag gaan. Wat nu? Wat is het verschil? Kalniete weet het ook niet. Zelfbeschikking is een tweesnijdend zwaard, omdat traditio-

neel de angst voor wijziging van grenzen het internationale forum domineert. Afrika bij voorbeeld houdt angstvallig vast aan de opdelingen die in 1884 werden gemaakt op de Conferentie van Berlijn.

“Alleen King Krimson floreert nog even voort”

Er valt dus veel te leren uit de Oekraïne-kwestie. Met name dat grootmachten maar zo sterk zijn als ze hun dreigementen ook hard maken. In Europa is nationaal egoïsme de achilleshiel. Je mag dan de grootste economie ter wereld hebben, de kwetsbaarheid zit hem in de politieke anarchie. Rusland mag zich optrekken aan herwonnen zelfverzekerdheid, maar *bullying* gaat maar op zolang het economisch raster dat kan schragen. China bouwt in ijltempo zijn militaire macht uit, maar hoe lang kun je een autoritair systeem volhouden? De VS mogen zich de politieagent van de wereld wanen, met een schuld van dertien triljoen en een kwart van de bevolking in armoede zit ook daar de klad in wat de “democratie” heet. Oekraïne zal zich moeten schikken naar de hoge heren met wie het kwaad kersen eten is. De (Russische) Krim haalt een Pyrrhusoverwinning, en beklaagt zich eerder vroeg dan laat zijn ondoordachte keuze. Alleen King Krimson floreert nog even voort.

“Ik moest hier toevallig zijn”

egodocument van Paul Jacobs

Sinds enige tijd vindt men ‘autobiografie’ wat te banaal, vandaag pakt men graag uit met een ‘egodocument’. Paul Jacobs ontsnapt niet aan deze noodzaak.

door John Rijpens

De gewezen radioproducer van zoveel befaamde radioprogramma's als 'Het vermoeden', 'De taalstrijd', 'De tekstbaronnen', 'De rechtvaardige rechters' schreef nu zijn autobiografie 'Ik moest hier toevallig zijn', verschenen op zijn 65ste verjaardag). Emo, daar gaat het over. Jacobs blijft stilstaan bij zijn kinderjaren, zijn ouders, zijn schooltijd en vooral zijn carrière als producer, bedenker van leuke programma's, bij de radio. Op de achterflap meldt de uitgever dat het een autobiografie is, “een verslag van 65 jaar improviseren, struikelen en zo handig mogelijk laveren tussen liefde en alleen zijn, tussen mislukkingen en succes”.

Uitgebreid oeuvre

De 'mislukkingen' hebben te maken met zijn korte en halflange relaties, hoewel Jacobs over die kant van zijn privéleven discreet en niet pompeus doet. Qua schrijversloopbaan mag hij niet mopperen met zijn gepubliceerd oeuvre: zes romans, vijf verhalenbundels, vijf boeken met columns, twee interviewboeken, vier quizboeken, twee boeken met anekdotes, vijf boeken met radioteksten en vijf boeken die hijzelf rangschikt bij 'varia' en nu dus een egodocument. Geen Hugo Claus, waar hij duidelijk naar opkeek.

Leren lezen en schrijven deed hij aan de middelbare school, de leeshonger was onverzadigbaar. Als puber belandde hij aan het Sint-Jan-Berchmanscollege in Antwerpen: “Het college was een testosteronburcht die naar zweet, winden en slordig afgewassen reftertafels rook, met uitsluitend mannelijke leraars en leerlingen”. Zijn docenten bleken

noch verdorven despoten noch vlekkeloze idealisten, Jacobs blijft mild tegenover de kleinzieligheid, de bekrompenheid, de achterlijkheid en de onwetendheid van het middelbaar onderwijs.

Over zijn wat verloren tijd aan het eerste jaar toneel van het RITS beperkt Jacobs zich tot wat oppervlakkige herinneringen (“We konden zien hoe Jo Röpeke zich in het echt gedroeg (charmant) en hoe Karel Jonckheere, bijna blind maar nog altijd vitaal, het geslacht van zijn studenten determineerde door aan hun borsten te frunniken”).

Klapsigaren

Jacobs zorgt voor klapsigaren wanneer hij het heeft over de vrolijke momenten en medewerkers bij zijn legendarische programma's. Pas op het einde onthult hij waarom hij er op zijn zesenvijftigste plots de brui aan gaf bij de radio, met vervroegd pensioen ging, aan zijn eerste misdaadromans begon en zich in het zonnige Franse Gers een pied-à-

terre aanschafte. Zijn expectoraties over zijn toch wel talrijke liefjes worden monkelend weergegeven, zonder na te trappen.

Hoewel steeds vrijgezel geweest en notoir kroegenloper in zijn jongere jaren, zijn vrouwen, ook in dit egodocument, prominent aanwezig. Hij blijft ook niet ter plaatse trappelen met zijn huidige writer's Block – kwam die er na het beëindigen van dit boek?

Over zijn tot dusver vijf gepubliceerde misdaadromans (De rode badkuip, Een ijskoud gerecht, De laatste grap, Het droomdagboek van Lavoisier, Dood van een egoïst) en de creatie ervan houdt hij zich op de vlakte.

Wat vooral opvalt is dat lezen zijn biotoop is, maar zijn trouwe lezers wisten dat al, want in zijn boeken amuseert hij zich met het etaleren van zijn literaire preferenties.

Paul Jacobs, Ik moest hier toevallig zijn, uitgeverij Houtekiet, 2014, 336 pagina's, 19,95 euro.

We hebben het wellicht allemaal al meegemaakt: bij familie, vrienden of kennissen zijn we op bezoek geweest en hebben we gezien hoeveel de kinderen genoten hebben om samen met de kinderen van de gastheer/gastvrouw te spelen in het zwembad, te springen op de trampoline ...

Verhuur eens je zwembad

Mark Bienstman
mbienstman@hotmail.com

We hebben gezien hoe leuk het was te logeren in volle natuur in een ruime caravan of mobilhome. En dus was de spontane (normale?) reactie: “het zou toch leuk zijn als we dit ook hadden”. En een nieuw (droom-)project is geboren. Er wordt ijverig gespaard en op een goede dag hebben we ook zo’n zwembad, zo’n trampoline, zo’n caravan... En wat blijkt, zoals Johan Cruyff reeds wist te vertellen: “elk voordeel heb zijn nadeel...”.

Kosten vallen tegen

Niet alleen is het aanschaffen van die spullen vaak een erg dure zaak. Ook de kosten van onderhoud vallen tegen. Ze waren ofwel niet of niet voldoende begroot, of ze bleken méér te omvatten dan wat oorspronkelijk was gedacht. En dan waren er nog de niet-meetbare neveneffecten: plots hadden de kinderen méér “vriendjes” dan gedacht. Die namelijk ook allemaal, gevraagd en/of ongevraagd, maar vooral gratis, willen meegenieten van het nieuwe speeltje. En pas dan herinnert men zich de oude volkswijsheid: “het bezit van de zaak is (vaak) het einde van het vermaak”.

Eenzelfde verhaal speelt zich af bij heel wat (would be) doe-het-zelvers: hoeveel mensen hebben thuis geen heel arsenaal van (dure) boor-, schuur- of slijpmachines liggen, die

amper een paar keer per jaar worden gebruikt? Hoeveel huismoeders en/of (would be) sterrenchefs hebben alle mogelijke keukenrobots in hun kast staan, die vooral stof staan te vergaren? Ook “time sharing” is op deze overweging gebaseerd: waarom een heel jaar lang een vakantieplekje bezitten als je het toch maar enkele weken per jaar effectief gebruikt? Waarom een boek kopen, een boek dat je normaal gezien toch maar één keer leest, als je het (quasi) gratis kan ontleenen in de bibliotheek?...

Winst voor iedereen

En dus op deze (ontnuchterende) vaststelling heeft de steeds innovatieve markt een oplossing gevonden. Waarom willen wij steeds al onze “hebbedingen” ook werkelijk bezitten? Waarom ze niet gewoon (tijdelijk) huren en/of delen met vrienden en geburen? Het scheelt een heel pak in uitgespaarde aankoop- en onderhoudskosten. We sparen bovendien heel wat (schaarse) stapelruimte in onze garage, zolder, kelder of keuken. We kunnen steeds gebruik maken van de meest recente versie van het voorwerp in kwestie. Dus alleen maar winst voor iedereen? Of toch niet?

Het is duidelijk dat heel deze nieuwe trend aanleiding geeft tot een nieuw soort economische activiteit: het verhuren en/of delen van alle mogelijke voorwerpen. Andermaal wordt een product dat telkens weer opnieuw moet worden geproduceerd, vervangen door een “dienst”: het tijdelijk én aan meerdere

consumenten ter beschikking stellen van het gebruik, en niet langer het bezit, van een goed. Een dergelijke benadering is nog goed voor het leefmilieu ook: er moet minder worden geproduceerd, er worden minder schaarse grondstoffen, en energie, verspild. Keerzijde van heel dit verhaal is wel dat er hoe dan ook minder moet worden geproduceerd, wat niet alleen een impact heeft op de “bottom-line” van (industriële) ondernemingen maar ook – en vooral – een impact op de tewerkstelling. Dus niet alleen de zgn. loonhandicap, maar ook de nieuwste trends inzake consumentengedrag dragen dus bij tot de verdere afbouw van onze industriële tewerkstelling.

Dit zal niet alleen ondernemingen verplichten hun bestaande business model (alleen maar produceren) aan te passen (maar hen er bijvoorbeeld ook toe aanzetten zelf te zorgen voor een “platform” waarop gebruikers een beroep kunnen doen om (tijdelijk) hun goederen te gebruiken), het zal ook de overheid verplichten anders aan te kijken tegen tewerkstellingsbevorderende maatregelen. De evolutie naar een quasi volledig dienstverlenende economie vereist immers andere profielen én vaardigheden dan deze van een klassieke industriële economie. Dus ook ons onderwijs- en opleidingssysteem zal zich hier moeten aanpassen. Al deze vragen effectief en efficiënt beantwoorden is alleszins een meer politiek relevante bezigheid dan na te denken over nog maar eens een nieuwe staats hervorming.